

Nová terapie ničí nádory

● Pokračování ze str. 1

Všeobecná zdravotní pojišťovna se jako první rozhodla hradit novou léčbu smluvním hematologickým centrem. Zaplatí ji patrně další zdravotní pojišťovny, lékaři je však zatím musí žádat o schválení pro každého pacienta zvlášť. Jedna infuze, kterou připravují výrobci v Německu, Belgii nebo Británii, totiž stojí okolo osmi až deseti milionů korun.

„Na tuto unikátní léčbu nemocní čekali delší dobu. Kvůli vysoké poptávce ve světě a limitované výrobní kapacitě je v Česku k dispozici až nyní. Jsem velmi rád, že pro prvního pacienta už se nový lék vyrábí a pro další se brzy vyrábět začne. Příprava trvá od odběru bílých krvinek do podání infuze asi tři týdny až měsíc,“ popisuje Roman Hájek, přednosta Kliniky hematologické Fakultní nemocnice Ostrava a předseda České myelomové skupiny, která koordinuje výzkum, klinické studie i registry pacientů a prosazuje zavádění moderní léčby.

Naděje na vyléčení

Zatímco předchozí terapii Abecma mohou lékaři použít až ve třetí linii léčby, tedy ve chvíli, kdy se nemoc dvakrát podaří zkrotit, ale vrátí se potřeť, Carvykti mohou nasadit už při druhém onemocnění.

„Umožní nám to efektivnější vyu-

žití této léčby, která většině pacientů velmi výrazně zlepšila kvalitu života a část z nich, jak doufáme, zcela vyléčí,“ říká Hájek.

Optimističtí jsou i další hematologové. „Pacienti s mnohočetným myelomem podstupují řadu let náročnou léčbu. Pokud jsou pracující, kvůli bolestem, únavě a dalším potížím jsou obvykle dlouhodobě na nemocenských a pak odcházejí do invalidního důchodu. Zcela vyléčit se daří asi 15 až 20 procent pacientů. Doufáme, že s novou terapií se počet vyléčených časem zvýší až na 50 procent,“ popisuje Jakub Radocha, vedoucí lékař myelomové skupiny IV. interní hematologické kliniky Fakultní nemocnice Hradec Králové.

Léčba začne v Hradci

Právě tým odborníků z Hradce Králové by měl brzy podat novou léčbu prvnímu pacientovi v Česku, kterému ji uhradí pojišťovna.

„Podle zkušeností ze zahraničí doufáme, že už za měsíc po jediné infuzi upravených bílých krvinek nenajdeme v kostní dřeni ani v krvi pacienta žádné známky nádorových buněk,“ říká lékař Radocha.

Na stejný efekt této léčby se těší také hematolog František Sedlák z Všeobecné fakultní nemocnice v Praze a vědec Národního ústavu pro výzkum rakoviny.

„Zatím řešíme smlouvy s firma-

V době léčby Učitel Milan z Plzeňska se dočkal nové léčby upravenými bílými krvinkami už loni díky zařazení do klinické studie. Foto: archiv pacienta

mi, které upravují bílé krvinky jiným způsobem než dříve. Doufáme, že první pacienty budeme připravovat k účinnější léčbě v srpnu či v září. Výhoda nového přípravku proti starší terapii spočívá v tom, že upravené bílé krvinky se lépe přichytí k nádorovým buňkám a zničí je. Dá se to zjednodušeně znázornit tak, že jim k tomu slouží dvě pacičky, kdežto předešlý typ upravených bílých krvinek má jen jednu pacičku,“ přibližuje Sedlák.

Podle lékařů ale nedostanou no-

vou léčbu všichni. A to nejen z kapacitních důvodů. Podmínkou podle nich je, že pacient s mnohočetným myelomem musí být v dobré kondici, aby zvládl nežádoucí účinky toxické léčby a s tím spojené oslabení imunity. Tu musí lékaři před podáním infuze potlačit chemoterapií, aby pak tělo nebojovalo s přeprogramovanými bílými krvinkami.

Po infuzi byl Milan v izolaci

Takovou zkušenost už má za sebou několik českých pacientů, kteří novou léčbu dostali bezplatně díky zařazení do klinické studie.

Patří k nim i devětapadesátiletý učitel Milan z Plzeňska, který začal mít zdravotní potíže předloni na podzim. „Bolela mě záda a byl jsem velmi unavený. Lékaři mi našli žlučnickové kameny, takže jsem měl jít na operaci. Jenže se jim nezdála moje krev. Poslali mě na vyšetření do Domažlické nemocnice a pak do Fakultní nemocnice Plzeň. Tam objevili mnohočetný myelom,“ vzpomíná.

Nejdřív musel na operaci žlučnicku, pak podstoupil odběr kostní dřevě a další vyšetření. Ta potvrdila, že je vhodný k zařazení do studie. Poté začala příprava na léčbu Carvykti. Dostával injekce a před léčbou i nezbytnou chemoterapii.

Infuze nažloutlé tekutiny s jeho upravenými bílými krvinkami mu

do žíly vykapala loni v září asi za 15 minut. „Další dva týdny jsem musel strávit v nemocnici na izolaci, aby mě nikdo nenakazil žádnou infekcí,“ vzpomíná. Nesměly za ním žádné návštěvy. I zdravotníci vstupovali do jeho pokoje omezeně. Díky tomu zvládl léčbu dobře.

„I když infuze může mít různé vedlejší účinky, já na sobě našel žádné závažné nepozoroval. Stále mám však oslabenou imunitu, proto si musím dávat pozor na přetížení, stres, únavu a vyhýbat se nemocným lidem. Přesto bývám častěji nachlazený. Souvisí to i s tím, že po více než roce nemocenského jsem se letos v únoru vrátil do práce. Učím na základní škole, kde o viry nebyvá nouze,“ líčí Milan.

Nádorové buňky vymizely

Muž je rád, že se dočkal léčby, která dává pacientům s jeho diagnózou naději na vyléčení. „V tuto chvíli se cítím dobře, i když mám zase rýmu a kašel a bývám unavenější. Podstatné je, že zbytky nádorových buněk jsou pod hranici měřitelnosti a já mohu opět pracovat a žít s rodinou,“ popisuje.

Znovu se stará o zahradu, chodí do divadla, občas si vyjede na kole, už hrál i volejbal. Nepřijemnosti spojené s terapií se podle něj lépe snášejí, když se člověk může těšit na budoucnost, která by bez léčby vypadala jinak, nebo by nebyla.

Doufáme, že s novou terapií se počet vyléčených zvýší až na 50 procent.